

Postanowienie nr 312/RT/2024

Organ wydający Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie uzgodnienia projektu zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ogrodzieniec w zakresie uwzględnienia ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;
(Pismo Burmistrza Miasta i Gminy Ogrodzieniec, znak IGK.6720.3.3.2023/2 z 23.02.2024 r.)

Na podstawie art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.), w związku z art. 65 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688) w związku z art. 11 pkt 5, art. 24, art. 25 ust. 2 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 977 z późn. zm. w brzmieniu obowiązującym do dnia 24.09.2023 r.)

Zarząd Województwa Śląskiego w składzie:

1. Marszałek Województwa – Jakub Chelstowski – obecny
2. Wicemarszałek Województwa – Anna Jedynak-Rykała – obecna
3. Wicemarszałek Województwa – Łukasz Czopik – obecny
4. Członek Zarządu Województwa – Krzysztof Klimosz – nieobecny
5. Członek Zarządu Województwa – Grzegorz Boski – obecny

Postanawia odmówić uzgodnienia projektu zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ogrodzieniec

Uzasadnienie:

Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec pismem znak IGK.6720.3.3.2023/2 z 23.02.2024 r., doręczonym 27.02.2024 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ogrodzieniec. Ze względu na konieczność pogłębionej analizy projektu studium, zgodnie z zapisami art. 25 ust 1a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w dniu 01.03.2024 r. pismem znak RT-RPP.7634.3.11.2023, RT-RPP.KW-107/24 zwrócono się do Pani Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec o przedłużenie terminu uzgodnienia do 28.03.2024 r.

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwała plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu

województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 (zwany dalej Planem 2020+, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 4619) określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 9 ust. 2 Ustawy o planowaniu, organ wykonawczy gminy ma obowiązek sporządzić projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt studium podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 11 pkt 5 w związku z art. 9 ust. 2 i art. 27 Ustawy o planowaniu. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie studium powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt studium, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie studium.

Ustalenia Planu 2020+ zawarte są w rozdziale III (str. 70) i składają się na nie:

1. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
2. Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
3. Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str.105÷109);
4. Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111);
5. Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
6. Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: „Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt studium (...)”. Z postanowienia art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana studium lub planu miejscowego następuje w takim trybie, w jakim są uchwalone.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt zmiany studium w zakresie zgodności z ustaleniami Planu 2020+.

Przyjęte w Planie 2020+ cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96), odnoszą się do obszaru przedmiotowego Projektu Studium, w następującym zakresie:

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.3),
- Cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.1, 2.3),
- Cel 3 Przestrzeń – zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego,
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu.

Plan 2020+ reguluje zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104) będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem zmiany studium zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- miejskim obszarze funkcjonalnym,
- wiejskim obszarze funkcjonalnym,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarze ochrony i kształtowaniu zasobów wodnych,
- obszarze udokumentowanych złóż kopalin.

Organ stwierdza, że na obszarach objętych projektem zmiany studium:

- a) nie występują zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI) - Tabela nr 7 (ww. pkt. 3);
- b) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Tabela 8) – pn. „Budowa sieci dróg/tras rowerowych” oraz „Budowa centrów przesiadkowych (ww. pkt 4);
- c) nie występują inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) – Tabela 9 (ww. pkt 5);
- d) nie występują inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów właściwego ministra lub sejmik województwa – Tabela 10 (ww. pkt 6).

Organ dokonał analizy projektu studium, w trakcie której stwierdzono, iż **zawiera on zapisy niezgodne z niektórymi ustaleniami Planu 2020+.**

1. W projekcie studium, w załączniku graficznym „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, wskazano tereny, m.in. zlokalizowane na terenie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Niektóre z proponowanych terenów są niezgodne z ustaleniami zawartymi w planie ochrony ww. parku krajobrazowego, ustanowionym uchwałą nr IV/48/2/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 10 marca 2014 r. Dotyczy to następujących obszarów:
 - a) w podstrefie IB nadal wskazuje się nowy teren pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową MNU, wyznaczony kosztem terenów rolnych R w Ryczowie (na południe od ul. Grochowieckiej), co jest niezgodne z zapisami planu ochrony przyjętymi dla podstrefy IB, tj. zakazu stosowania rozwiązań planistycznych dopuszczających budowę obiektów kubaturowych, w tym także zabudowy zagrodowej;
 - b) w podstrefie IIB nadal wskazuje się nowe tereny zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej MNR kosztem terenów rolnych R, terenów zieleni Z oraz terenów leśnych ZL w miejscowości Żelazko (przy ul. Wierzbowej), co jest niezgodne z zapisami planu ochrony przyjętymi dla podstrefy IIB, tj. zakazu stosowania rozwiązań planistycznych dopuszczających lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w sposób rozproszony (tereny MNR zostały wyznaczone w odległości ok. 270 m od istniejącej jednostki osadniczej).

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż przywołane wyżej zapisy projektu studium są niezgodnie z Planem 2020+, w szczególności z zasadami zagospodarowania **dla obszaru cennego przyrodniczo:**

- a) utrzymanie aktualnego użytkowania na terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 1, str. 100 Planu 2020+),
 - b) wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych, (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 7, str. 100 Planu 2020+).
2. Poważne zastrzeżenia budzi fakt, iż w projekcie studium wyznacza się nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową MNR oraz pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami MNU kosztem terenów rolnych R, terenów zieleni Z, a także terenów leśnych ZL cechujących się szczególnymi walorami przyrodniczymi, tj. w obrębie obszaru siedliskowego Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska, w ponadregionalnej ostoi florystyczno-mykologicznej Ogródzieniecko-Ryczowskiej (dla której w opracowaniu ekofizjograficznym do Planu 2020+ wśród zaleceń użytkowania i zagospodarowania obszaru wymieniono m.in. zachowanie terenów leśnych i utrzymanie drzewostanów wielopiętrowych) oraz regionalnej ostoi faunistycznej Lasy Zawierciańskie (dla której wśród zaleceń wymieniono m.in. zachowanie powierzchni leśnej i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz utrzymanie użytków zielonych (koszenie/wypas)). Nowe tereny pod zabudowę wyznacza się również w obrębie korytarzy ekologicznych teriofauny, tj. obszaru węzłowego ssaków kopytnych Lasy Siewierskie oraz

korytarza migracyjnego K/LS-LO/LZ, a także korytarza migracyjnego ssaków drapieżnych D/JURA-N. Największe zastrzeżenia dotyczą wyznaczenia terenów: MNR w Żelazku przy ul. Wierzbowej, MNU w Ryczowie po południowej stronie ul. Grochowickiej, MNR w Śrubarni na przedłużeniu ul. Pod Borem oraz MNR w Śrubarni przy ul. Skałkowej. Zastrzeżenia w dalszym ciągu budzi również wyznaczenie terenu zabudowy lotniskowej ML w Starych Kiełkowicach. W przekazanym projekcie ograniczono powierzchnię obszaru zmiany, jednak nowa zabudowa w tej lokalizacji w dalszym ciągu może stanowić przeszkodę migracyjną (zarówno przez zajęcie terenu, jak i ewentualny hałas odstraszaający zwierzyne). W związku z powyższym należy stwierdzić, iż projekt studium narusza zasady zagospodarowania przyjęte w Planie 2020+ **dla obszaru cennego przyrodniczo**:

- a. utrzymanie aktualnego użytkowania terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 1, str. 100 Planu 2020+),
 - b. wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 2, str. 100 Planu 2020+),
 - c. zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 3, str. 100 Planu 2020+),
 - d. planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 6, str. 100 Planu 2020+).
3. Poważne zastrzeżenia dotyczą zapisu na str. 61 Tomu II – Kierunki zagospodarowania: „Na terenach MNR, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać przemysłowego chowu lub hodowli zwierząt, kwalifikującego się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Zatem na terenach MNR możliwe jest lokalizowanie wymienionej działalności, o ile nie będzie ona sąsiadować z zabudową mieszkaniową. Budzi to poważne zastrzeżenia z uwagi na fakt, że wiele terenów MNR zostało wyznaczonych w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 - Zbiornik Częstochowa (E), w tym również w granicach projektowanego obszaru ochronnego GZWP, a jednocześnie poza zasięgiem aglomeracji ściekowej „Ogrodzieniec”.

W związku z powyższym należy stwierdzić, iż przywołane wyżej zapisy projektu studium są niezgodnie z Planem 2020+, w szczególności z zasadami zagospodarowania **dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych**:

- a. dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 1, str. 101 Planu 2020+).
- b. koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 3, str. 101 Planu 2020+).

Ponadto poważne wątpliwości budzi przedstawiony bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Obliczenia mające stanowić podstawę wprowadzania zmian przeznaczenia terenu zostały sporządzone niezgodnie z wymogami art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.). W bilansie wyliczono całkowitą prognozowaną powierzchnię zabudowy mieszkaniowej w 2050 roku, a jako założenie przyjęto, że każda działka z zabudową mieszkaniową i zagrodową będzie mieć powierzchnię 2200 m² i

zlokalizowane będzie na niej tylko jedno mieszkanie. Założenia te odnosi się zarówno do zabudowy, która powstanie w przyszłości, jak i do zabudowy istniejącej (która w przypadku nowej zabudowy jednorodzinnej często nie przekracza 1000 m²). Ponadto wyliczenia odnoszą się do powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej, a nie – jak wskazano w art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – do powierzchni użytkowej zabudowy. Takie działanie przy przyjętych założeniach prowadzi do znacznego zaniżenia wielkości istniejących zasobów mieszkaniowych i zawyżenia zapotrzebowania na nową zabudowę (na wskazanej w bilansie aktualnie zagospodarowanej powierzchni 435,45 ha zlokalizowanych jest – według stanu wskazanego w Banku Danych Lokalnych GUS na 2022 rok – 3559 mieszkań; przy uwzględnieniu założeń bilansu w odniesieniu do średniej powierzchni działki będzie to zaledwie 1979,3 mieszkania). Należy również wskazać, iż prognozowana na 2050 r. liczba mieszkań jest niższa niż zasoby obecnie istniejące w gminie.

Biorąc pod uwagę powyższe, przeznaczanie kolejnych terenów rolnych oraz terenów zielonych na cele zabudowy mieszkaniowej, wobec budzących poważne wątpliwości ustaleń bilansu, jest przejawem nieoszczędnego gospodarowania przestrzenią, prowadzi do utraty terenów typu *greenfield* i rozpraszania zabudowy podmiejskiej, a tym samym narusza podstawowe zasady gospodarowania przestrzenią:

1. przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie (Rozdział III.4 Planu punkt 1, str.97 Planu 2020+),
2. strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni (Rozdział III.4 Planu punkt 7, str.97 Planu 2020+),
3. decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Rozdział III.4 Planu punkt 10, str.97 Planu 2020+).

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej Miasta i Gminy Ogrodzieniec, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu zmiany studium, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieści się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia. Brak zgodności Projektu Studium z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu zmiany nr 2 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ogrodzieniec.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu zmiany studium. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu zmiany studium może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych wyżej niezgodności wynikających z zapisów Planu 2020+ i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia.

Pouczenie

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Ogrodzieniec
2. kopia a/a